

INHOUD

Voorwoord ✧ 7

Introductie ✧ II

Stamboom Huis Hannover, 1714–1837 ✧ 14

KLEINE DRINA ✧ 16

VAN KENSINGTON PALACE
NAAR BUCKINGHAM PALACE ✧ 44

DE JONGE KONINGIN ✧ 70

LORD M. ✧ 104

DE DUITSE SLOEBER ✧ 132

DE HUISHOUDING VAN HARE MAJESTEIT ✧ 162

DE HOF CULTUUR ONDER KONINGIN VICTORIA ✧ 190

HET WELZIJN VAN MIJN VOLK ✧ 212

GETROUWD ✧ 242

ACHTER DE SCHERMEN ✧ 270

Rolverdeling ✧ 300

Fotoverantwoording ✧ 303

KLEINE
DRINA

Dear Mamma
A very, very
happy new-year.

Victoria.

1825

‘Het was een nogal melancholische jeugd’

... VICTORIA ...

 P 28 APRIL 1819 reed vanuit Amorbach in Beieren een allegaartje van twintig rijtuigen, stoffig en smerig na een reis van dertig dagen over hobbelige wegen, rammelend de oprit van Kensington Palace in Londen op. De reis die de uitgeputte inzittenden – samen met een berg aan bagage, twee Russische schoothondjes en een kooi met zangvogels – zojuist achter de rug hadden, was een koortsachtige race tegen de klok geweest, om ervoor te zorgen dat de eerste wettige troonopvolger die via een van de zonen van George III geboren zou worden, in Engeland ter wereld kwam.

De toekomstige ouders waren Edward, hertog van Kent – de vierde van de negen zoons van George III – en zijn vrouw, Marie Louise Victoire, voormalig prinses van het Duitse hertogdom Saksen-Coburg-Saalfeld. Tot dan toe hadden ze in Amorbach gewoond, onder erbarmelijke omstandigheden – door een opeenstapeling van schulden als gevolg van het exorbitante uitgavepatroon van de hertog, waar hij na het afronden van zijn militaire opleiding maar geen weerstand aan kon bieden.

De dood van prinses Charlotte van Wales (de nicht van de hertog en schoonzus van de hertogin), die in 1817 op tragische wijze om het leven gekomen was, had hun enige hoop op een betere toekomst gegeven. Mocht de hertog zijn oudere, kinderloze broers overleven, dan zou hij koning worden. En het kind dat zijn vrouw nu elk moment kon baren, het kind dat hen waarschijnlijk allemaal zou gaan overleven, zou vijfde in lijn voor de Britse troon zijn.

IN 1817 WAS DE HERTOG VAN KENT VIJFTIG GEWORDEN. Vastbesloten om te trouwen en voor een erfgenaam te zorgen, had hij het jaar ervoor zijn jarenlange Franse minnares, madame De Saint-Laurent, haar congé gegeven - voorzien van een pensioen, omdat ze zonder problemen te maken vertrokken was – om op zoek te gaan naar een geschikte echtgenote. Als zoon van koning George III beseftte hij dat zijn huwelijk met Victoire van Saksen-Coburg verre van ideaal was. Dynastiek gezien stond ze tamelijk onderaan de ladder en dan was ze ook nog eens een weduwe met twee kinderen. Maar in de ogen van het volk moest de hertog zijn aanspraak op de troon legitimeren door te trouwen en een fatsoenlijke huisvader te worden.

Ondanks de uitputtende 690 kilometer lange reis vanaf het continent beviel de hertogin van Kent, die hiervan geen nadelige gevolgen leek te hebben ondervonden, op 24 mei om kwart over vier in de morgen van een mooie, blonde en mollige baby. Het meisje leek op haar vader, met de onmiskenbare grote blauwe ogen van de Hannoverianen. De geboorte zorgde ervoor dat het Britse volk unaniem een zucht van verlichting slaakte, aangezien deze samenviel met een van de aanvallen van waanzin van de oude koning George III en het regentschap van zijn oudste, impopulaire zoon George.

.....
 Rechtsboven: Aankondiging van de koninklijke geboorte in *The London Gazette*
 Hierboven: 'Blond en mollig' – baby Victoria

Num. 17480.

The London

Published by Au

TUESDAY, MAY 25,

Kensington-Palace, May 24, 1819.

THIS morning, at a quarter past four o'clock, the Duchess of Kent was happily delivered of a Princess. His Royal Highness the Duke of Sussex, His Grace the Archbishop of Canterbury, His Grace the Duke of Wellington, Master-General of the Ordnance, the Marquess of Lansdowne, the Earl Bathurst, one of His Majesty's Principal Secretaries of State, the Bishop of London, the Chancellor of the Exchequer, and the Right Honourable George Canning, First Commissioner for the Affairs of India, were in attendance.

Her Royal Highness is, God be praised, as well as can be expected, and the young Princess is in perfect health.

Carlton-House, May 20, 1819.

This day His Royal Highness the Prince Regent, in the name and on the behalf of His Majesty, was pleased to invest the Right Honourable Charles

of the Gr
 Lordship;
 the ensign
 cushion to
 band over
 Lordship,
 His Royal
 usual reve
 he had ente
 The cere
 ness's close
 and of the

6th Regim
 court Syn
 vice Blar
 goous.

1st Regimen
 ston Gre
 Corps, to
 who exch
 18th Regim

HERTOGIN VAN KENT:

In die koets vanuit Amorbach, dwars door Frankrijk, zodat jij in Engeland geboren kon worden - wat was ik bang dat je te vroeg zou komen en dat die gemene ooms van je zouden zeggen dat je niet Engels was.

DE HERTOGIN VAN KENT had de diensten van een mannelijke arts bij de geboorte geweigerd en in plaats daarvan de Duitse verloskundige van de familie meegebracht, Marianne Siebold – een van de eerste vrouwelijke artsen van Europa. Siebold meldde de geboorte aan de hoogwaardigheidsbekleders die zich in de hal verzameld hadden om te getuigen van de rechtmatigheid ervan. Onder hen de hertog van Wellington. ‘Jongen of meisje?’ vroeg hij haar.

‘Meisje,’ antwoordde de dokter, waarna ze er met haar sterke Duitse accent aan toevoegde: ‘Heel mooie baby. Niet diek, maar gevuld. U weet wel, weinig bot, viel fett.’

Slechts drie maanden later zou Marianne Siebold nog een baby op de wereld zetten, op kasteel Rosenau in de buurt van Coburg – de zoon van de broer van de hertogin van Kent, en dus een neefje van de kleine prinses. Vanaf het begin was de grootmoeder van de twee baby’s, de hertogin douairière van Saksen-Coburg-Saalfeld, vastbesloten dat haar kleinzoon Albert en haar geliefde nieuwe kleindochter op een dag zouden trouwen. Vanuit haar thuisstad Ebersdorf schreef ze vol bewondering over de kleine Albert. ‘Hij zou een geweldig tegenwicht zijn voor zijn knappe nichtje,’ merkte ze op; waarmee het koppelen in gang gezet werd.

.....
Hierboven: Een jonge prins Albert, Victoria's neefje en jonge huwelijkskandidaat
Volgende bladzijde: Prinses Charlotte; haar dood bracht Victoria dichterbij de troon.

PRINSES CHARLOTTE

'Misschien had ze gered kunnen worden, als ze niet al zo verzwaakt was geweest'

... VICTORIA ...

CHARLOTTE (GEBOREN IN 1796), enig kind van prins-regent George en zijn vrouw Caroline van Brunswijk, was tot aan haar dood het enige wettige kleinkind van George III. Ze was hartelijk, charmant en impulsief en stond onder druk om een dynastiek lucratieve verbintenis te waarborgen door te trouwen met de Nederlandse kroonprins Willem, de prins van Oranje. Maar Charlotte probeerde wanhopig zich te onttrekken aan dit huwelijk en ging op zoek naar een andere kandidaat. Nadat ze Leopold van Saksen-Coburg-Saalfeld ontmoet had, smeekte ze haar vader om toestemming om met hem te mogen trouwen.

Alexander I van Rusland redde de situatie door zijn zus Anna Paulowna aan de prins van Oranje aan te bieden en de prins-regent gaf Charlotte toestemming om met Leopold te trouwen, een huwelijk dat in 1816 plaatsvond. Het leek een gelukkig paar en ze waren geliefd bij het Britse volk, dat door het dolle heen was toen in 1817 het nieuws van de zwangerschap van hun geliefde prinses bekendgemaakt werd.

Hoewel Charlotte een forse en gezonde vrouw was, werd ze op een strikt dieet gezet en had ze veel last van bloedingen tijdens de zwangerschap. Na een vreselijke en slepende bevalling van twee dagen, verergerd door incompetentente artsen, beviel ze op 5 november 1817 van een doodgeboren zoontje. Vlak erna kreeg ze een bloeding, waarna ze in shock raakte en door uitputting overleed. Haar dood zorgde voor ongekende rouw onder het volk: de opeenvolgende dood van twee troonopvolgers werd gezien als een nationale ramp en vormde een potentiële crisis binnen de monarchie. Wat volgde was een race tussen de overlevende zoons van George III; wie van hen zou als eerste een wettig kind verwekken dat Charlottes plek in kon nemen? Adelaide, echtgenote van de hertog van Clarence (de latere William IV), hoopte van een erfgenaam te bevallen, maar verloor tussen 1819 en 1822 al haar vier baby's.

Na het verlies van zijn vrouw en kind maakte Leopold er zijn levensdoel van om zijn nichtje Victoria voor te bereiden op de troon die eigenlijk voor Charlotte bestemd geweest was.

VICTORIA'S OPGETOGEN VADER BESCHREEF zijn nieuwe dochtertje als 'lekker mollig' en was enorm trots en beschermend, op het belachelijke af. 'Laat haar niet vallen! Laat haar niet vallen! Dit is misschien wel de toekomstige koningin!' had hij tegen de bisschop van Salisbury gezegd, toen die kort na de geboorte op bezoek kwam en de baby wat onhandig oppakte. Met de koninklijke vooruitzichten van zijn dochter in gedachten gaf de hertog te kennen dat hij haar graag Elizabeth wilde noemen, naar de grote Tudor-koningin, maar in plaats daarvan koos de prins-regent tijdens de doop de naam Alexandrina, naar de peetvader van de baby, tsaar Alexander I van Rusland, onlangs nog Englands bondgenoot tijdens de oorlog tegen Napoleon. En daarna, na wat heen-en-weergedraai, en terwijl iedereen zich vol verwachting rondom de doopvont schaarde, ging hij ook nog akkoord met een tweede naam, Victoire, naar haar moeder. En hoewel ze de eerste jaren van haar leven door haar Duitse moeder en grootmoeder liefdevol *Maiblümchen* (lelietje-van-dalen) genoemd werd, zou de prinses die in 1837 koningin zou worden vooral bekendstaan als Drina.

Helaas kwam er aan de eerste gelukkige maanden van Drina's leven een plotseling einde toen, tijdens een verblijf aan zee in Sidmouth in Devon, haar vader kouvatte en overleed aan een longontsteking. Zijn laatste woorden waren een smeekbede aan God, om zijn vrouw en kind te beschermen.

Hoewel ze haar vader nooit echt gekend had, merkte Victoria later eens op: 'Mij is altijd geleerd dat ik een soldatenkind ben.' Ze had een nogal rooskleurig beeld van haar vaders lange en niet altijd even glorieuze militaire carrière, waardoor ze een levenslange bewondering voor het leger behield. Maar ze miste zijn aanwezigheid en zou haar hele leven, wellicht ter compensatie, een hele rits sterke vaderfiguren om zich heen verzamelen.

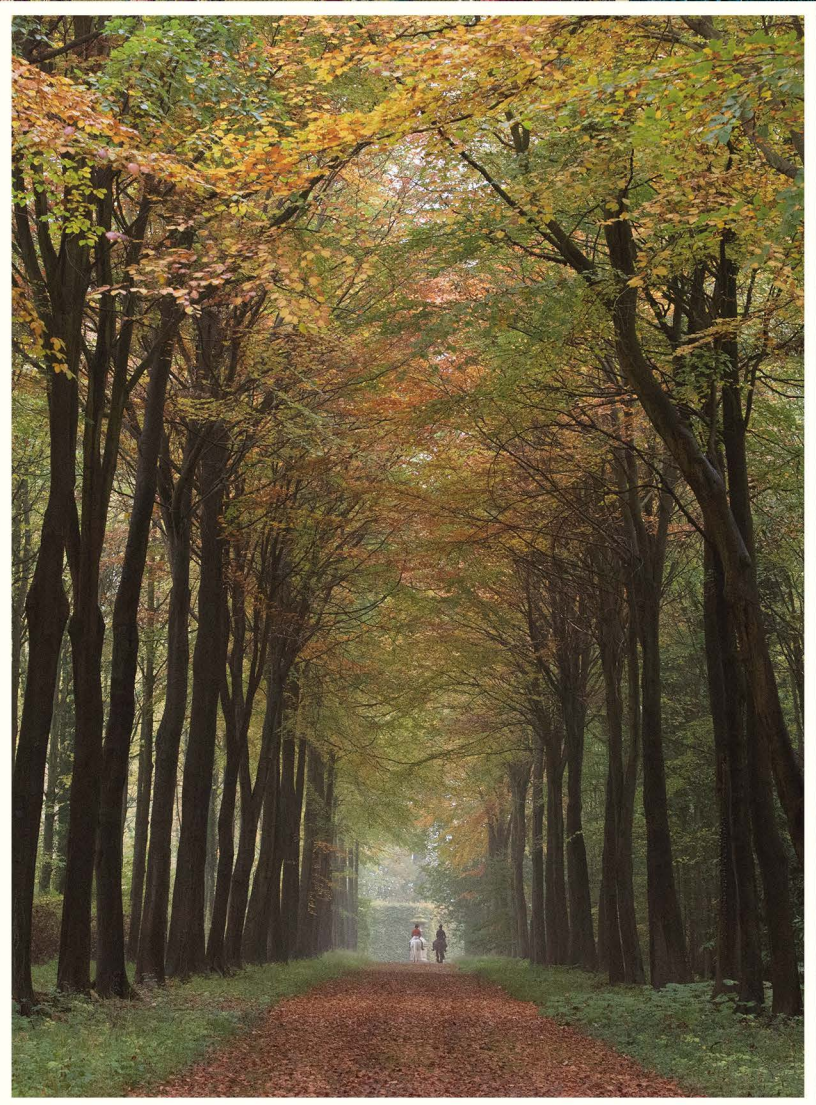
Zes dagen na de dood van de hertog stierf ook zijn vader, koning George III. Binnen een week tijd was kleine baby Drina een heel stuk dichterbij de troon gekomen.

.....
Hierboven: De hertog van Kent, Victoria's vader en vierde zoon van George III

A Front View of the ROYAL P.

KENSINGTON PALACE

'Mijn dierbare ouderlijk huis'

... VICTORIA ...

HET OORSPRONKELIJKE KENSINGTON PALACE, gebouwd in 1661 aan de westelijke rand van Hyde Park, was een jakobijns herenhuis van rood baksteen, gelegen in wat destijds een prachtig, rustig park met kastanje- en beukenbomen was. Het was in 1689 door de koninklijke familie gekocht voor koning Willem III, omdat het vochtige paleis aan de rivier in Whitehall niet bevorderlijk voor zijn astma was. Tijdens Willems bewind werd het interieur van het huis onder leiding van architect sir Christopher Wren rigoureus gerenoveerd. Koningin Anne vond het zo mooi dat ze er in 1704 een grote orangerie aan toevoegde en George I liet tussen 1723 en 1727 de prachtige tuinen aanleggen door landschapsarchitect William Kent.

Er werd echter weinig geld gespendeerd aan het onderhoud van de buitenkant en na de dood van George II in 1760 werd het paleis niet langer gebruikt als koninklijke residentie. Nadat Buckingham House (later: Palace) gebouwd was in het centrum van Londen, gaf George III er de voorkeur aan om daar te wonen en zo werd Kensington de residentie voor de minder belangrijke leden van de koninklijke familie. De hertog van Kent, de vader van Victoria, had in 1798 twee verdiepingen tot zijn beschikking gekregen, die hij voor veel geld opnieuw liet stofferen met nieuwe gordijnen en bedlufels. De nieuwe stoffering veranderde echter weinig aan het donkere en naargeestige interieur, dat al jaren vergeven was van de kakkerlakken en andere insecten, en de toenemende schulden van de hertog dwongen hem dan ook om zijn toevlucht elders te zoeken. Tegen de tijd dat Victoria geboren werd, was de enig overgebleven bewoner van Kensington Palace haar nogal enge en excentrieke oom Sussex. Zoals ze zich later herinnerde:

Mijn vroegste herinneringen heb ik aan Kensington Palace. Ik weet nog dat ik over een geel vloerkleed kroop dat speciaal voor dat doel daar neergelegd was. Mij werd verteld dat als ik huilde en stout was, mijn oom Sussex dat zou horen en me zou straffen. Ik schreeuwde het daarom altijd uit als ik hem zag!

VICTORIA'S HERINNERINGEN AAN HAAR VROEGE KINDERJAREN,
OPGESCHREVEN IN 1872

.....
Vorige bladzijde:
Kensington Palace, waar
Victoria opgroeide.

Oom William en tante Adelaide sturen die lieve kleine Victoria de hartelijke groeten en felicitaties voor haar verjaardag en hopen dat ze, nu ze al drie jaar is, een braaf meisje zal zijn. Ook vragen oom William en tante Adelaide de kleine Victoria om haar lieve mama en Sissi namens hen een kus te geven, en ook aan tante Augusta, tante Mary en tante Sophia, en natuurlijk aan de grote pop. Oom William en tante Adelaide vinden het erg jammer dat ze er op deze dag niet bij kunnen zijn en dat ze hun lieve, lieve kleine Victoria niet kunnen zien, maar ze weten zeker dat ze op deze dag heel lief en gehoorzaam zal zijn voor haar lieve mama en ook op alle dagen daarna. Bovendien hopen ze dat de lieve kleine Victoria hen niet zal vergeten en hen nog zal herkennen wanneer oom en tante weer terugkeren.

BRIEF VAN DE HERTOGIN VAN CLARENCE, DE LATERE KONINGIN ADELAIDE, AAN VICTORIA,
24 MEI 1822

Mijn liefste oom - ik wens u een heel fijne verjaardag en nog vele jaren; ik denk vaak aan u en hoop dat ik u snel weer zal zien, omdat ik u erg lief vind. Mijn tante Sophia zie ik vaak, ze ziet er goed uit en het gaat goed met haar. Ik gebruik elke dag uw mooie soepbord. Is het erg warm in Italië? Hier is het zo zacht, dat ik elke dag naar buiten ga. Met mama gaat het redelijk goed en ook met mij. Uw liefhebbende nichtje, Victoria.
P.S. Ik ben heel boos op u, oom, omdat u mij sinds uw vertrek nog niet één keer geschreven heeft en dat is al heel lang geleden.

BRIEF VAN VICTORIA AAN LEOPOLD, 25 NOVEMBER 1828

HET LEVEN VAN DE JONGE VICTORIA op Kensington
Palace verliep over het algemeen rustig en bedaard:

We leefden heel eenvoudig; ontbijt om half negen, lunch om half twee, diner om zeven uur – waarbij ik meestal (behalve wanneer een groot diner plaatsvond) – mijn brood met melk uit een klein zilveren schaalje at. Thee werd pas jaren later toegestaan, als bijzondere traktatie.

- VICTORIA'S HERINNERINGEN AAN HAAR VROEGE KINDERJAREN,
OPGESCHREVEN IN 1872

De hertogin, die haar dierbare dochtertje op Kensington wilde behoeden voor de schadelijke invloeden van de hofhouding en van haar roofzuchtige Hannoveriaanse ooms, liet het met chintz beklede bedje van de kleine Drina naast dat van haarzelf neerzetten. 'Ik ben heel eenvoudig opgevoed, kreeg pas een eigen kamer toen ik al bijna volwassen was en sliep altijd bij mijn moeder in de kamer, totdat ik op de troon kwam,' schreef Victoria later.

Aan de andere kant van het bed van de hertogin sliep Feodora, haar dochter uit haar eerdere huwelijk. Omdat ze maar zo weinig speelkameraadjes had, die ook nog eens heel streng geselecteerd werden, hing Drina erg aan haar geliefde halfzusje. Feodora verwende haar en nam haar 's ochtends vaak nog even bij haar in bed; ze vond niets zo leuk als haar kleine zusje in de wandelwagen door de tuinen te duwen. Maar omdat alle aandacht uitging naar Drina, bleef Feodora altijd iemand in de schaduw. Zoals ze zelf zei, 'een bedeesd toeschouwer' in het leven van haar veel belangrijkere halfzus.

Victoria adoreerde haar: 'Mijn lieve zuster was mijn vriendin, zus en metgezel ineen, we deelden vaak dezelfde gevoelens, vonden dezelfde dingen grappig,' schreef ze later. Ze had er moeite mee dat er zo weinig aandacht uitging naar die lieve Fidi, zoals ze haar noemde. 'Waarom nemen alle heren hun hoed af voor mij, en niet voor Feodora?' vroeg ze eens.

MEVROUW JENKINS:

Denk je eens in dat ze nooit een nacht alleen sliep of zelfs maar de trap af liep zonder dat ze iemands hand vast moest houden en nu is ze koningin.

